

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Exercitia S. P. Ignatii Via Ad Salutem Et Perfectionem
Propriam & alienam, Tuta & perpetuo tenenda**

Ignacio <de Loyola>

Hildesii, 1713

VD18 13664689

§. III. Prænoscentia quædam ante Exercitia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60348](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60348)

nes & momenta eò perniventia perpetuò expendenda: pariter usus instrumentorum perpetuus; sine quibus eæ rationes & momenta nunquam rectè expenduntur, nunquam movent, aut proficiunt; perpetua item & constans debet esse Sacramentorum frequentatio, librorum sacrorum lectio, &c. Tantum verò salutis & perfectionis perditur; quantum ex istis tam necessariis instrumentis vel uno die perperam omittitur, non sine exemplo certoque periculo, ne paulatim decidens homo negligens, & perfectionem denique perdat & salutem.

Ut itaque perpetuus sit horum exercitiorum usus; tria hoc libello dabuntur.

Primò methodus bene obeundi per octiduum aut ultra S. P. Ignatii Exercitia.

Secundò modus exercendi functiones omnes, annuas, menstruas, hebdomadarias, quotidianas, sive statas, sive variè occurrentes, pro aliena & propria perfectione ad normam & praxin eorundem exercitiorum.

Tertiò Meditationes pro quavis die totius anni juxta exercitiorum materias & methodum.

§. III.

Prænoscentia quædam ante
Exercitia.

AD fructum magnum percipiendum tum
A 4 ex

ex totis exercitiis, tum ex meditatione quacunque, similive opere, plurimum prodest, quod S. P. Ignatius admonet annot. V. his verbis: *Mirum in modum juvatur, qui suscipit Exercitia; si magno animo atque liberali accedens totum studium & arbitrium suum offerat suo Creatori, ut de se suisque omnibus id statuat, in quo ipsi potissimum servire possit juxta ejusdem beneplacitum.*

Utile etiam erit ante exercitia prænosse S. Ignatii methodum meditandi, faciendi conscientiae examina &c. ne horum ignorantia in ipso decursu remora sit.

DE MEDITATIONE.

Meditatio est exercitium memoriae, intellectus & voluntatis, ad illuminandum intellectum & permovendam voluntatem, ad ea, quae sunt salutis & perfectionis. Vide dicta §. I. Hujus exercitii praxis ut addiscatur, observanda sunt tria. imò scilicet ea quae meditationem antecedunt: secundò quae in ipsa meditatione agenda: tertio quae post meditationem.

ANTE MEDITATIONEM.

Preparatio præmittenda est, alia propinqua, alia remota. Remota est; præparare sibi ac dispicere materiam meditandi in puncta tria aut quatuor, aut plura; prævidere etiam, quid in singulis punctis expendere, quam conclusionem practicam deducere, & quos affectus internos elicere, quae proposita virtutis concipere & urgere velis ac debeas S. P. hebd. 4. not. 3. De-

Deinde ut ante somnum, cum decubueris & horam surgendi paucis cogites & meditationis argumentum tecum breviter repetas. addit. 1.

Mane verò experrectus, revoces in memoriam argumentum meditandi; ac pergas occupari inter surgendum aut similitudine, aut textu Scripturæ, aut historiâ faciente ad materiam præsentem, & affectum præparante. add. 1.

Si quis verò per diem meditetur; aliquanto ante meditationem, dicto modo præparanda est materia & puncta meditationis.

Præparatio propinqua est; ut, ubi primùm in mentem veniet adesse meditandi horam; prospiciam eminus, quò ferar, coram quo sim compariturus. 2da Sept not. 5.

Deinde ut à loco futuræ meditationis uno vel gemino adhuc passu distans per tantillum tempus, quo percurri oratio Dominica posset, animo sursum elevato considerem Dominum meum Jesum ut præsentem & spectantem, quidnam acturus sim, cui reverentiam cum humili gestu debeam. Aut fiat illud, quod ait S. P. in contemp. de amor. spir. *Ut coram Domino, Angelis, Sanctisque omnibus mihi propitiis, stare me videam.* Nunc sequitur meditatio.

IN MEDITATIONE.

O Ratio preparatoria primum est; quâ petimus humi flexi à Domino gratiam, ut operationes nostræ atque vires omnes sincerè ad ejus gloriam

& cultum tendant Hebd. i E. i. Hæc oratio tam ferio faciendâ est, quàm necessarium est negotium salutis & obsequii divini, quod agitur; quàm necessarium supernaturale Dei auxilium; quàm bonus & promptus Deus ad juvandum. Addi potest contritio de peccatis, ne hæc obstant dandis à Deo gratiis.

Praludia sequuntur, quæ sunt quædam præparatio & affixio phantasiæ ac memoriæ ad propositam materiam. Hæc aliquando sunt duo, aliquando tria.

Duo tantum sunt, si materia non sit historica. Tria sunt, quando materia est historica. Si tria sint præludia, tunc

Primum est, recensio totius historiæ meditandæ, sed brevis.

Secundum est, imaginaria compositio loci, in quo res gesta est, & personæ fuerunt.

Tertium præludium est, ut à Domino postulem, quod exopto juxta propositæ contemplationis argumentum; scilicet fructum & affectum materiæ congruum in magna intensione & perfectione Vg. Compassionem & dolorem in materiâ Passionis Domini &c. & certam virtutem.

Si verò sint duo solum præludia, & non sit materia historica; tunc primum præludium est quædam imaginatio loci, rerumque & personarum certo in loco. Si verò meditanda sit res incorporea; imaginatione repræsentari poterit aliquid,

quid, quod rem meditandam similitudine aut allegoriâ quadam exprimat. v.g. Meditaturus de peccatis, per imaginationes cernere posset animam nostram in corpore isto cotruptibili velut in carcere constrictam &c. Exerc. de pecc.

Secundum Præludium tunc est petitio fructûs accommodati ad materiam, de quo superius præludium tertium.

Sequitur tunc exercitium memoriæ, intellectûs & voluntatis. Memoriæ verò operatio revocatur ad intellectum. Praxis fermè hæc est:

Intellectus.

Memoria historiam aut materiam meditando clarè proponit. a.

Intellectus personas & res considerat donec magnam & solidam rei & veritatis præsentis cognitionem & æstimationem acquirat per consideratam rei substantiam, indolem, qualitatem, quantitatem, causas, effecta, comitantia, ordinem, locum, tempus, similia, contraria, exempla adhibito etiam textu scripturæ uno aut pluribus. b.

Voluntas.

(a) Actus memoriæ fit cum actus vivacis & præsentis fidei, circa materiam propositam, simul cum magno desiderio altius & ad fructum animæ tuæ & gloriæ divinæ rem ipsam penetrandi.

(b) Interea, dum sic agit intellectus, occurrunt variae personæ, ex objecto scilicet Deus, divinæ perfectiones & opera &c. Christus ejusq; perfectiones &c. Sancti &c. virtutes, vitia, &c. aterna bona & mala, &c. ad ista elicit voluntas actus saltem breves variorum affectuum.

Intellectus

Porro ex rebus sic consideratis reflectit se intellectus & deducit aliquam conclusionem practicam, quâ certò iudicet, ac sibi persuadeat aut æquum aut necessarium esse; ut hanc virtutem exerceas, hoc vitium fugias. Tales conclusiones practicæ aliquando possunt plures ex una consideratione deduci: ad hanc conclusionem movere solent necessitas, æquitas, utilitas, honestas, gloria, jucunditas. Atque hæc sunt in divinis & supernaturalibus summa: ad conclusionem de malo movet mali iniquitas, damnum, turpitude, afflictio: hæc etiam sunt in malis animæ summa c

Reflexio etiam fit ad mores & præterita; quantâ, quàm multâ culpâ, gravi vel levi, omissione aut imperfectio-

Voluntas.

V. g. *Admirationis estimationis, adorationis, gaudii, laudis, teneræ affectionis, gratitudinis, desiderii &c. odii, timoris, compassionis, idque per aspirationes, exclamationes, confessiones, querelas, interrogationes, alloquia; tacitas humilisque admirationes &c.*

(c) *Post conclusionem practicam sunt varii affectus v. g. primò gaudium & gratia de agnitâ tam magnâ & necessariâ, veritate. secundo Deo fit confessio veritatis, tum illius ex qua deducta, tum illius, qua deducta est; additis affectibus congruis ad Deum &c. personas & objecta &c. tertio elicitur desiderium magnum vivendi juxta presentem veritatem, tum fit reflexio, &c.*

(d) *Elicitur de erratis magnum odium, dolor, confusio, deprecatio, de-*

Intellectus.

ne, ab hac veritate ha-
ctenus defeceris? quæ-
nam defectuum malæ
radices, occasiones &c. d.

Quid agere deinceps
debeas; quid alii, quid
Sancti fecerint? quæ pra-
xi particularium? &c.

Quid denique agere
certò velis. e útque
propositum sit efficax,
adhiberi possunt brevi-
ter regulæ electionis,
de quibus infra: item ut
sit velox, illa de tribus
hominum classibus, de
quibus hebd. 2da.

NB. Conclusio practi-
ca & reflexiones ple-
rumque fiunt circa ea,
quæ §imo diximus esse
scopum exercitiorum.

Circa affectus voluntatis hæc tria observanda
sunt, primò quinquam illi sint. secundò quam intensi
esse debeant. tertio, quomodo intendi & augeri
possint, ac primò quidem affectus sunt vel circa
bonum vel circa malum. addit.

Bonum.

Secundum se - *Æstimatio, admiratio, præ-
ponderatio, complacencia, laus.*

Voluntas.

*siderium compensandi &c.
ob rationes habiti dis-
cursus.*

(e) *Fit propositum
(ejusque initium per actus
internos) circa particu-
laria coram Deo, Chri-
sto, B. V. SS. & offertur.
Petitur ab his magna
gratia in magnâ diffiden-
tiâ de se.*

*Finis meditationis est
Colloquium ad B. V. Chri-
stum, Deum, ferventer
petendo gratias.*

Pater Ave.

Præfens - - Gaudium , delectatio , gratulatio , gratiarum actio , tenera affectio , benevolentia , quies.

Futurum - - Desiderium , spes , conatus.

Malum.

Secundum se - Vituperium , displicentia , aversio , odium.

Præfens - - Tristitia , dolor , ira , pudor in turpi , inquietas , in alieno compassio.

Futurum - - Horror , timor , fuga , amolitiō.

Deinde , debet animus conniti ad tantam intensionem affectuum (discrete tamen ne noceat fatigatio capitis) quam gravis est res præfens , quantumque à te merito sperare & exigere videtur. (atque ex hoc conatu debent intendi & produci affectus.) Augetur præterea affectus ex affectu alio v. g. qui amat valde , gaudet valde , odit valde & timet contrarium desiderat valde &c. Augetur etiam affectus , si cogitem (& imitari coner :) qui sint circa hanc rem affectus Christi : B. V. Sanctorum quis ipsi Deo quasi sensus. Augetur per aliquod dictum scripturæ sacrae , SS. Patrum , aut alterius , quo insignis affectus exprimitur , sequitur nunc quid post meditationem.

POST MEDITATIONEM.

Tria agenda sunt *primum* est , ut completo exercitio ,

citio, sedens vel deambulans, per quartam circi-
 ter horæ partem mecum dispiciam quonam mo-
 do meditatio, seu contemplatio mihi successerit.
 Et si quidem malè, inquiram causas cum poeni-
 tudine ac emendationis proposito: si verò; be-
 ne, gratias Deo agam eundem postea modum
 observaturus. ita S.P. addit. 5. heb. 1. secundum est
 annotare bona lumina & proposita. tertium est, ut
 per diem memor luminis in mediatione concepti
 serii coram Deo propositi conformiter ipsi actiones
 omnes perfectè instituum, renovatâ etiam memo-
 riâ per sententiam aliquam sacræ Scripturæ huc
 pertinentem. Circa praxin meditandi jam dictam
 observanda sunt tria: *primum* est, quod nihil ho-
 rum, quæ dicta sunt, omitti debeat. Nihil horum
 parvum sit, etsi videatur; nihil frustra. *Secundum*,
 quod hic modus & securus sit ab illusionibus dæ-
 monis; & tuta, efficax, planaque via ad perfectio-
 nem omnem, nam ad rectè vivendum omninò
 solidum & efficax est, si intellectui in agnitione re-
 rum & veritatum divinarum in lumine superna-
 turalis fidei divinæ persuadeatur bonitas & neces-
 sitas virtutis. Si etiam deinde voluntas occupetur
 sanctis affectibus (quæ est vera devotio) & per pro-
 positum statuatur firmissima sanctæ vitæ decreta, ac
 denique per ardentia colloquia petantur & impe-
 trentur magna ad exequendum divina auxilia &
 gratiæ. *Tertium* est, quod S.P. Ignatius videatur
 pene pro eodem sumere nomen meditationis &
 contemplationis; exceptis quibusdam in hebd. 4ta.
 Cæterum accipitur aliàs contemplatio pro quo-
 dam

dam altiore genere orandi; per quod intellectus Deum veritates & objecta divina magis intuetur, quam de illis discurrat; eoque in summâ admiratione defixa, voluntas conquiescat in amore, exeat tamen deinde promptior ad opera & officia perfectionis. Verum hoc est donum dignitatis Dei, ad quod præparatur tamen anima, modo orandi consueto, per quem & intellectus & voluntas, seu merendo, seu præparando disponitur, animus verò expurgatur. Vide P. Diertins ad annot. 1. in Exercit.

DE EXAMINE PARTICULARI.

S. P. Ignatius in admirabili illo & practico libro exercitiorum, alterum instrumentum se ipsum vincendi, vitium extirpandi, perfectionem consequendi, suggerit examen particulare: quod particulare dicitur, quòd per illud conatus & studium intenditur ad unum particulare vitium vel virtutem. Tantò efficacius, quòd facilius singuli vincuntur hostes; singuli franguntur bacilli, quàm multi simul. De hujus praxi plura in parte 2da. Pro eo Examine S. P. constituit tempora.

Primum tempus est matutinum; quo debet homo, statim dum à somno surgit, proponere diligentem sui custodiam.

Secundum est pomeridianum, in quo petenda est à Deo gratia, ut reminisci possit, quoties in delictum illud particulare inciderit, & in posterum cavere. Deinde faciat discussionem &c. & denuò proponat per spatium diei reliquum diligentius sese cohibere.

Tertium

Tertium erit *Vespertinum tempus*, in quo post *cœna horam* facienda est *discussio secunda*.

Observandum primò per diem, quoties id delicti genus homo commiserit, manu pectori admotâ doleat de lapsu &c. cum proposito.

Secundò: tempore Exercitiorum faciendum est examen particulare de ordine diei & observatione additionum,

Tertiò: annotandus est numerus defectuum & pomeridiano tempore & vespertino: tempus matutinum pomeridiano comparandum, dies diei, hebdomas hebdomadi: ut videas quantum profeceris annotatur in lineolis pro totidem diebus.

1	—————	<i>Fiunt lineæ paulatim breviores sic enim defectus minui oportet.</i>
2	—————	
3	—————	
4	—————	
5	—————	
6	—————	
7	—————	

DE EXAMINE GENERALI.

Dicitur hoc examen generale, quia non de uno, sed totius diei delictis minimùm semel instituitur in die circa vesperum; hujus puncta quinque S. P. præscribit.

Primum punctum est; *Domino nostro Deo pro beneficiis acceptis gratias agendas esse.*

B

Se.

Secundum; *Quod debemus pro cognitione & expulsionem peccatorum gratiam flagitare.*

Tertium; *De admissis presenti die peccatis, rationem ab anima nostra exigere; per horas singulas, ex quo surreximus vestigando &c.*

Quartum; *Postulare veniam de delictis.*

Quintum; *Proponere cum Dei gratia emendationem, & orationem dominicam post dicta omnia recitare.*

De hujus examinis praxi plura parte 2da.

Denique tria sunt; quæ faciunt plurimum ad fructum magnum percipiendum ex Exercitiis. Tria item; quæ exercitia sterilia faciunt, non sine gravi ratione ad iudicium divinum reddenda de subsidio tam divino oscitanter transmissio. Ad fructum. *Primò* necessarium est, ut accedas cum magno desiderio magni profectus ad perfectionem & gloriam æternam; atque hunc à Deo petas, quanto desiderio, tantâ obsecratione & ante & in ipsis totis exercitiis. *Secundò* quod dictum est §. tertii initio ut quis magno & liberali animo totum se offerat Creatori, paratus ad omnia profusus, quæ bonus Deus pro suâ gloria inspirare dignabitur. *Tertiò* exacta accuratione observare additiones, ordinem diei, tempus & modum singulis exercitiis destinatum. Hæc tria qui negligit, tria opponit Deo, Divinis gratiis, suæ & alienæ perfectioni & salutis, serò dolenda impedimenta.

Videndum est directorium exercitiorum, quænam sint cuique tradenda exercitia. Non enim sunt

sunt omnes ad omnia cum fructu obeunda satis idonei. Alia enim secularibus, alia religiosis, alia exercitatis, alia rudibus opportuna. quibusdam tradenda sola hebdomadis primæ exercitia &c. Ordo diei, ac distributio temporis hæc aut similis esse potest.

Ordo diei.

Surgitur à somno horâ IV. inter aspirationes proximæ meditationi congruas, quales sup-
peditant verba scripturæ sacræ ad singulos dies addita; Visitatio SS. Sacramenti: pietas & matutina intentio. Medio V. ad medium VI. meditatio.

Sequitur recollectio cum annotatione luminum & propositorum.

Recitatur ex horis Prima & Tertia.

Hora VI. legitur ex libello Exercitiorum quod in fine singulorum dierum annotatum est.

Quadrante ante VII. præparatio ad sacrificium Missæ quod legitur aut auditur hora septimâ: dein dicitur ex horis sexta & nona.

Horâ VIII. lectio spiritualis præscripta singulis diebus.

Quadrante ante IX. præparatio ad meditationem secundam; quæ fiet horâ nonâ.

Hora X. recollectio, visitatio SS. Sacramenti.

Quadrante post X. Examen conscientiæ. Medio XI. prandium.

Hora XI. Diversio animi. Ba XII.

Hora XII. Litanïæ B. V. - Visitatio SS. Sacramenti, renovatio intentionis. Examen particulare de additionibus & ordine diei Ex horis Vesperæ & Completorium, Lectio Thomæ de Kempis annotata singulis diebus.

Horâ I. præparatio ad Confessionem generalem, aut lectio, Examen & ordinatio rerum officii sui. Præparatio meditationis.

Hora II. Meditatio tertia aut consideratio.

Hora III. Recollectio, annotatio luminum & propositorum. Visitatio SS. Sacramenti

Medio IV. Lectio spiritualis.

Quadrante post IV. Matutinum & Laudes, præparatio ad meditationem.

Horâ V. meditatio.

Hora VI. Recollectio, propositorum annotatio, visitatio SS. Sacramenti, Rosarium.

Medio VII. Cæna.

Hora VII. pia diversio animi.

Hora VIII. Litanïæ de omnibus Sanctis.

Præparatio ad Meditationem matutinam.

Medio IX. Examen utrumque.

Visitatio SS. Sacramenti, Oratio vespertina, quies, inter sacras aspirationes diei congruas.

NB. Tempore vacuo, repetuntur piæ aspirationes congruæ diei & materiæ v.g. ex verbis scripturæ annotatis in fine diei cujuscvis: renovantur affectus & proposita meditationum.

PARS